

**ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ ΤΟΥ ΧΩΡΕΠΙΣΚΟΠΟΥ
ΤΡΙΜΥΘΟΥΝΤΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
ΣΤΟ Α' ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΓΙΑ ΤΟ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ**

Λευκωσία, 19 Ὀκτωβρίου 2006.

Ἐκλεκτοί Προσκεκλημένοι,
Ἀξιότιμοι Κυρίες καί Κύριοι,

Ἐν πρώτοις διεξημεύουμε πρὸς ὅλους σας τοὺς θερμούς χαιρετισμούς καί τίς πατρικές εὐχές τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως κ.κ. Βαρθολομαίου, ὁ Ὅποιος εὐαρεστήθηκε νά μᾶς ἐξουσιοδοτήσει νά ἐκπροσωπήσουμε τόν Ἴδιο, καί γενικότερα τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο, εἰς τήν ἐπίσημη αὐτή ἐναρκτήρια τελετή τῶν ἐργασιῶν τοῦ Διεθνοῦς τούτου Συνεδρίου γιά τό θρησκευτικό τουρισμό, τό ὁποῖο διοργανώνει ὁ Κυπριακός Ὄργανισμός Τουρισμοῦ, σέ συνεργασία μέ τόν Παγκόσμιο Ὄργανισμό Τουρισμοῦ καί τήν Ἐκκλησία Κύπρου.

Ὁ δίκαιος ἔπαινος ἀνήκει βέβαια εἰς τόν τέως Πρόεδρο τοῦ Κ.Ο.Τ. καί σήμερα Ὑπουργό Γεωργίας, Φυσικῶν Πόρων καί Περιβάλλοντος κ. Φώτη Φωτίου, ἀλλά καί εἰς τόν σημερινό Πρόεδρο κ. Πάνο Ἐγγλέζο, καθώς ἐπίσης καί εἰς τά ἄλλα μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ὄργανισμοῦ, γιά τήν ὠραία αὐτή πρωτοβουλία τους. Θερμότατα τοὺς συγχαίρουμε, ἀλλά καί τοὺς εὐχαριστοῦμε, γιά τή σημαντική τούτη συμβολή τους.

Ἀναμφίβολα, ἡ σημασία τοῦ Διεθνοῦς αὐτοῦ Συνεδρίου γιά τό θρησκευτικό τουρισμό εἶναι πολυειδῶς καί πολυτρόπως πολυσήμαντη. Πρῶτα ἀπό ὅλα πραγματοποιεῖται τό Διεθνές Συν-

ἔδριο σέ ἓνα τόπο, τήν Κύπρο, τῆς ὁποίας οἱ Ἕλληνες κάτοικοι ἀπό τήν ἀρχαιότητα μέχρι καί σήμερα χαρακτηρίζονται ἔντονα γιά τή μεγάλη τους θρησκευτικότητα καί τή βαθιά τους πίστη καί εὐλάβεια πρὸς τόν Θεό. Κατάσπαρτη, ἔτσι, εἶναι ἡ νῆσος μας ἀπό τή μιὰ μεριά ἀπό τά δείγματα τῶν ἀρχαίων ναῶν, πού ἦταν ἀφιερωμένοι στό δωδεκάθεο τοῦ Ὀλύμπου, καθώς ὑπῆρξαν χώροι λατρείας τοῦ Δία καί τῶν ἄλλων θεῶν τῆς εἰδωλολατρείας, καί ἀπό τήν ἄλλη ἀπό τό ἀμέτρητο πλῆθος τῶν βυζαντινῶν μας ἱερῶν ναῶν, ἀπό τοὺς πιό περικαλλεῖς καί ἐπιβλητικούς μέχρι τοὺς πιό σεμνοὺς καί ταπεινοὺς, στοὺς ὁποίους τό χριστεπώνυμο πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας ἀναπέμπει γιά δύο χιλιάδες τώρα χρόνια τίς προσευχές του πρὸς τόν Τριαδικό Θεό.

Καί ἐφόσον μιλοῦμε γιά τό θρησκευτικό τουρισμό, θά πρέπει νά τονίσουμε ἐδῶ, ὅτι ἡ ἐπίσκεψη σέ ὁποιοδήποτε θρησκευτικό χώρο ὁποιασδήποτε θρησκείας ἐπιβάλλει σέ ὅλους μας, ὅπως ἐπιδεικνύουμε καί τόν ἀνάλογο πρὸς αὐτόν σεβασμό. Καί ἀκριβῶς, εἶναι σημαντικό νά ὑπογραμμίσουμε ἐδῶ καί νά ἐξάρουμε τόν προσήκοντα σεβασμό, πού οἱ Ἕλληνες Ὁρθόδοξοι κάτοικοι τῆς νήσου, ἦτοι τό 80% τοῦ πληθυσμοῦ μας, τρέφουν καί πρὸς τοὺς ἱεροὺς ναοὺς καί τοὺς ἄλλους θρησκευτικούς χώρους τῶν Χριστιανῶν τῶν ἄλλων δογμάτων -Μαρωνιτῶν, Ἀρμενίων καί Λατίνων- πού ζοῦν στήν Κύπρο. Βεβαίως, ὁ ἴδιος σεβασμός ἐπιδεικνύεται καί πρὸς τά κατά τόπους μουσουλμανικά τεμένη, πλεῖστα τῶν ὁποίων, ἄς σημειωθεῖ, ἦταν προηγουμένως χριστιανικοὶ ναοί, οἱ ὁποῖοι μετὰ τήν κατάκτηση τῆς νήσου ἀπό τοὺς Ὀθωμανοὺς, τό 1571, ἐξισλαμίσθηκαν. Καί τοῦτο σέ ἀντίθεση μέ τό γεγονός ὅτι τά τουρκικά στρατεύματα εἰσβολῆς κατέστρεψαν καί λεηλάτησαν ἀνελέητα τοὺς ἱεροὺς μας ναοὺς στό ὑπό κατοχή δόρειο τμήμα τῆς νήσου μας, ἢ τοὺς μετέτρεψαν σέ σταύλους ἀλόγων ζώων, ἢ ἀκόμη καί σέ κέντρα διασκέδασης.

Ὡς γίνεται ἀντιληπτό, ὁ θρησκευτικός τουρισμός ὑπῆρξε στή νῆσο καί κατά τοὺς χρόνους τῆς προχριστιανικῆς ἀρχαίας πολυθεϊστικῆς εἰδωλολατρείας. Πέρα ἀπό τοὺς ἴδιους τοὺς κατόικους τῆς νήσου, πολλοὶ ἦταν καί τότε ἐκεῖνοι -Ἕλληνες καί

ξένοι- πού επισκέπτονταν τήν Κύπρο, για νά συμμετάσχουν στίς διάφορες θρησκευτικές τελετές, οί όποίες γίνονταν ἐδῶ πρὸς τιμή τῶν θεῶν πού λατρεύονταν, ἢ για νά πάρουν κάποια ἀπάντηση, ἢ ἕνα χρησμό, ἀπό τίς κατά τόπους ἱέρειες, στά προβλήματα πού τούς ἀπασχολούσαν.

Ἰδιαίτερη, ὅμως, ἀνάπτυξη γνώρισε ὁ θρησκευτικός τουρισμός στόν τόπο μας στούς μετὰ Χριστόν χρόνους, μέχρι καί τίς μέρες μας. Καί τοῦτο, γιατί ἡ Κύπρος, πέρα ἀπό τό γεγονός ὅτι γνώρισε τό Χριστιανισμό κατευθείαν ἀπό τούς Ἀποστόλους Βαρνάβα καί Παῦλο, πέρα ἐπίσης ἀπό τό πλῆθος τῶν Ἁγίων πού ἔχει νά παρουσιάσει, πέρα ἀκόμη ἀπό τά πολυάριθμα καί ἀξιοσέβαστα ἱερά της προσκυνήματα, τούς πολυπληθεῖς της ἱερούς ναούς, τίς σεβάσιμες ἱερές της Μονές καί τούς ἄλλους εὐλαβεῖς ἱερούς θρησκευτικούς της χώρους, χρησίμευσε -καί συνεχίζει καί σήμερα νά χρησιμεύει- καί ὡς σταθμός τῶν εὐλαδῶν προσκυνητῶν, ὡς καί τῶν ἄλλων ἐπισκεπτῶν, πού μεταβαίνουν ἀπό τίς χώρες τῆς Δύσης πρὸς τούς Ἁγίους Τόπους. Εἶναι χαρακτηριστικό, για παράδειγμα, ὅτι ὁ Ρῶσος Ἡγούμενος Δανιήλ, πού στάθμευσε τόν ἐνδέκατο αἰῶνα στήν Κύπρο, πηγαίνοντας πρὸς τούς Ἁγίους Τόπους -ὅπως βέβαια τό ἴδιο ἐπρατταν καί πολλοί ἄλλοι προσκυνητές- γράφει στό «Ὁδοιπορικό» του, πού μετέφρασε στά ἑλληνικά τό 1868 στήν Πετρούπολη ὁ Κύπριος Μητροπολίτης Ἰορδάνου Ἐπιφάνιος Ματτέου, καί τά ἐξῆς: «*Ἀπό τή Χίο μέχρι τή μεγαλόνησο εἶναι 200 βέρστια. Ἡ Κύπρος εἶναι νησί τῶν μεγιστάνων. Σ' αὐτή ζεῖ πλῆθος ἀνθρώπων καί ὑπάρχει ἀφθονία ὄλων τῶν ἀγαθῶν. Στό νησί ὑπάρχουν 42 Ἐπισκοπές, ἀλλά μόνο μία Μητρόπολη. Σ' αὐτήν ἔζησαν ἀναρίθμητοι ἅγιοι. Ἐδῶ ἀναπαύονται ὁ Ἅγιος Ἐπιφάνιος, ὁ Ἀπόστολος Βαρνάβας, ὁ Ἅγιος Ζήνων, ὁ Ἅγιος Τριφύλλιος, Ἐπίσκοπος τόν ὁποῖο ἐδάπτισε ὁ Ἀπόστολος Παῦλος... Αὐτήν τή νῆσο ἐπισκέφθηκα καί ἐγώ ὁ ἀνάξιος...*».

Ἄλλά καί ἕνας ἄλλος, ὁ πιό ἀξιοπρόσεκτος, κατά πᾶσα πιθανότητα, Ρῶσος ἐπισκέπτης, ὁ Βασίλειος Γρηγόροβιτς Μπάρσκυ, περιγράφει μέ κάθε λεπτομέρεια καί ξεχωριστή ζωντάνια καί τίς δικές του τρεῖς πολύ ἀξιόλογες προσκυνηματικές ἐπισκέψεις στήν Κύπρο -1726, 1727, Ὀκτώβριος 1734 μέχρι Αὐγού-

στο 1736- καθ' ὁδόν πρὸς τά Ἱεροσόλυμα. «...*Εὔρον, γράφει, εἰς τήν ὠραίαν ταύτην νῆσον πολλούς φρονίμους καί καλῆς φύσεως ἀνθρώπους... Εὔρον, προσέτι, τοιαύτην φιλοξενίαν, ὥστε ἐπέρασα περίπου δύο ἔτη περιπλανώμενος ἐδῶ καί ἐκεῖ, ἀσθενήσας πολλάς φορές καί ἀναρρώσας μέ τήν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ...*».

Βεβαίως καί πλῆθος ἄλλοι ὑπῆρξαν οἱ ξένοι ἐπισκέπτες, πού ἔφτασαν στή νῆσο μας καί περιέγραψαν στά βιβλία τους τίς προσκυνηματικές ἐπισκέψεις τους στά ἱερά καί στά ὄσια τοῦ λαοῦ μας.

Ὅπως γίνεται ἀντιληπτό, καί παλαιότερα βέβαια, ἰδιαίτερα ὅμως στίς μέρες μας, εἶναι πολύ χρήσιμη καί ἀναγκαῖα ἡ ἀνάπτυξη τοῦ θρησκευτικοῦ τουρισμοῦ. Πολύ περισσότερο, γιατί ὁ σημερινός κόσμος, πού βρῖσκεται κάτω ἀπό τό ἄγχος τῶν πολέμων, τῆς τρομοκρατίας, τοῦ ρατσισμοῦ, τῆς βίας, τοῦ φανατισμοῦ, τῆς μισαλλοδοξίας καί γενικά τοῦ ἔντονου αἰσθήματος ἀνασφάλειας παγκόσμια, χρειάζεται τόν θρησκευτικό τουρισμό, ὁ ὁποῖος σέ τελευταία ἀνάλυση παρέχει πλούσια δείγματα τῆς παγκόσμιας πολυπολιτισμικῆς μας κληρονομιάς, ἀλλά καί λειτουργεῖ -μεταξύ ἄλλων- καί ὡς μέσο εἰρηνικῆς συμβίωσης τῶν ἀνθρώπων καί τῶν λαῶν, ἀνεξάρτητα ἀπό φυλή, θρησκεία καί γλῶσσα. Συμβάλλει, ἀκόμη, ὁ θρησκευτικός τουρισμός στήν ἀλληλογνωριμία τῶν ἀνθρώπων καί στήν καλλιέργεια αἰσθήματος σεβασμοῦ πρὸς τήν πολιτιστική, πνευματική καί θρησκευτική κουλτούρα τῶν ἄλλων ἀνθρώπων καί λαῶν. Βοηθεῖ, ἐπίσης, τήν ἐξάλειψη κάθε μορφῆς μισαλλοδοξίας καί στήν καταπολέμηση τοῦ ὀλέθριου φανατισμοῦ. Διευκολύνει, ἀκόμη, καί τή μεγάλη προσπάθεια κάθε πολιτισμένου ἀνθρώπου για ἁρμονική συμβίωση, ἐλευθερία, εἰρήνη, δικαιοσύνη, ἀλληλοσεβασμό καί κατίσχυση σέ ὅλο τόν κόσμο τῶν ἀναφαίρετων ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων. Τέλος, ὁ θρησκευτικός τουρισμός ἐπιβεβαιώνει στή συνείδηση τῶν ἀνθρώπων, ὅτι σέ τελευταία ἀνάλυση τά πάσης φύσεως θρησκευτικά ἔργα τέχνης καί πολιτισμοῦ ἀνήκουν στήν παγκόσμια πολιτιστική μας κληρονομιά, καί ὡς τέτοια ἀξίζει ὅλοι οἱ ἄνθρωποι νά τά ἐπισκέπτονται, νά τά βλέπουν καί νά τά θαυμάζουν. Καί ἀσφαλῶς, ὅλα αὐτά εἶναι

πολύ σπουδαία και σημαντικά μηνύματα, πού καλείται να μεταδώσει μέσα από τις εργασίες του και τό σημερινό Συνέδριο.

Όπωςδήποτε, ή Όρθόδοξη Έκκλησία ενδιαφέρεται για τό θρησκευτικό τουρισμό και επιθυμεί ειλικρινά τήν ανάπτυξη και καλλιέργειά του. Καί έδω, νομίζω, ότι είναι απαραίτητο να σταθοῦμε και σε μία αναγκαία εξήγηση και διευκρίνιση. Θεωρεϊ, δηλαδή, ή Έκκλησία, ότι ό θρησκευτικός τουρισμός δέν πρέπει να ελαύνεται βασικά από κίνητρα οικονομικά και εμπορικά, αλλά προπάντων να στοχεύει στα ήθικοπνευματικά όφέλη τής ψυχής. Οί Χριστιανοί επισκέπτες πηγαίνουν -πρέπει να πηγαίνουν- σε ένα καινούριο τόπο, από τή μία μεριά για να θαυμάσουν και να προσκυνήσουν τά εκεί ιερά και όσια μας, και από τήν άλλη για να καταθέσουν και οί ίδιοι τή μαρτυρία τής πίστης τους στον Θεό. Καί επειδή, ακόμη, στή συνείδηση τών πολλών ό τουρισμός ισοδυναμεί με τή διασκέδαση, όπως τήν αντιλαμβάνεται ό πολός κόσμος, γι' αυτό και ή Όρθόδοξη Έκκλησία έρχεται να προτείνει και να εισηγηθεϊ στον άνθρωπο τήν προσκυνηματική επίσκεψη σε τόπους και χώρους ιερούς, τούς όποιους καθαγίασαν με τή ζωή και τό φωτεινό τους παράδειγμα οί άγιοι, οί όσοι και οί μάρτυρες τής πίστης μας, με άπώτερο στόχο να μπορέσει να τόν βοηθήσει, ώστε να μεταουσιώσει τό ταξίδι του σε μία άληθινά πνευματική άναυχή. Με άπλά λόγια, ό θρησκευτικός τουρισμός, όπως τόν αντιλαμβάνεται και τόν θέλει ή Έκκλησία, βοηθεϊ τόν επισκέπτη όχι να ξεφύγει από τόν έαυτό του, αλλά να επανεύρει τόν έαυτό του ως δημιουργημα του Θεοῦ!

Καλωσορίζουμε, επ' ευκαιρία, στή νήσο μας τούς εκλεκτούς μας ύψηλούς προσκεκλημένους, πού συμμετέχουν στο Συνέδριο. Τούς ευχαριστοῦμε για τή συμβολή τους και τούς εύχόμαστε ευχάριστη και καρποφόρα τήν έδω παραμονή τους.

Μέ αυτές τις σκέψεις μεταφέρουμε και πάλι προς όλους τούς άγαπητούς συνέδρους τις σεπτές εύχές και εύλογίες τής Αυτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος του Οικουμενικού μας Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου. Έπιδαπιλεύουμε, βεβαίως, προς όλους και τις εύχές και τις εύλογίες τής Έκκλησίας τής νήσου μας. Όλοι

μας θά αναμένουμε με ιδιαίτερο ενδιαφέρον τά πορίσματα του Συνεδρίου.

Θερμά συγχαίρουμε και πάλι τόν Πρόεδρο και τά λοιπά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Κυπριακού Όργανισμού Τουρισμού, καθώς επίσης και όλους γενικά, όσοι μόχθησαν και κοπίασαν για τή διοργάνωση του σπουδαίου αυτού Διεθνούς Συνεδρίου για τό θρησκευτικό μας τουρισμό.

Όλοκληρώνοντας, και μαζί με τις εύχές του Παναγιωτάτου Οικουμενικού Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως κ.κ. Βαρθολομαίου, αλλά και τής Έκκλησίας τής νήσου μας, επιτρέψτε μας να προσθέσουμε και τις ίδιές μας προσωπικά, για κάθε έπιτυχία στις εργασίες του Συνεδρίου. Ευχαριστοῦμε.